

แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่ม
มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง
**The Guidelines for Implementing the Participatory Green University
Policies of Rajabhat University Group
in the Lower Northern Region.**

พานาวัน เปรมศรี,
ภาสกร ดอกจันทร์ และ กัมปนาท วงษ์วัฒน์พงษ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
**Panawan Preamsri,
Phasakorn Dokchan and Kampanart Wongwatthanaphong**
Pibulsongkram Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: premsri252057@psru.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง วิธีการศึกษาเป็นวิจัยแบบผสมวิธี กลุ่มตัวอย่าง 400 คน ใช้การคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยสูตร Taro Yamane เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถาม การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและสถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple linear regression analysis) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 20 คน ด้วยวิธีการเลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 6 ด้าน 2) ปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง (y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีจำนวน 4 ตัวแปร เรียงลำดับผลการผันแปรจากมากที่สุดไปหาน้อย คือ ด้านการบริหารจัดการ (X_8 Beta = .320) ด้านเงินหรืองบประมาณ (X_6 Beta = .265) ด้านคนหรือบุคคล (X_5 Beta = .118) และด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ (X_2 Beta =

* วันที่รับบทความ : 4 มิถุนายน 2567; วันแก้ไขบทความ 12 มิถุนายน 2567; วันตอบรับบทความ : 12 มิถุนายน 2567

.084) และ 3) แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยภาคเหนือตอนล่าง พบว่า ควรมุ่งพัฒนาศักยภาพให้บุคลากรมีความพร้อมตอบสนองต่อนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว โดยเฉพาะส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนนโยบายในทุกชั้นตอนมากขึ้น และปรับพฤติกรรมส่วนบุคคลของบุคลากรภายในมหาวิทยาลัย ทั้งการปรับทัศนคติ และจิตสำนึกให้มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การขับเคลื่อนนโยบาย; นโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว; การมีส่วนร่วม

Abstract

The objectives of this research were 1) to study the level of guideline for implementing the participatory green university policies of the Rajabhat University group in the lower northern region, 2) to study the factors affecting the implementation of the participatory green university policies, 3) to propose the guideline for implementing the participatory green university policies. This research applied a mixed method: quantitative and qualitative. The samples data were 400 people selected by the use of Yamane's formula and the quantitative data were collected by employing a questionnaire and analyzed by mean, standard deviation, and Multiple linear regression analysis. the samples were 20 key informants selected by purposive sampling and using in-depth interviews.

The findings were as follows:

1) The overall level of guidelines for implementing the participatory green university policies of the Rajabhat University group in the lower northern region, was at a high level ($\bar{x} = 3.98$) When classified into each aspect, it is found that the level of guidelines for implementing the participatory green university policies of the Rajabhat University group in the lower northern region was at a high level in all 6 areas. 2) Factors affecting the level of guidelines for implementing the participatory green university policies of the Rajabhat University group in the lower northern region (y) with statistical significance at .05 were 4 variables, research ranging from the highest to lowest: management (Management) (X_8 Beta = .320), money or budget (Money) (X_6 Beta = .265), people or person (Man) (X_5 Beta = .118) and participation in practice (X_2 Beta = .084). and 3) Guidelines for implementing the participatory green university policies of the Rajabhat University group in the lower northern region were as follows. Should focus on developing the potential of personnel to be ready to respond to green university policies, especially Found that, it promotes greater participation in driving policy at every procedure and adjusts the personal behavior of university personnel both attitude adjustment and the consciousness of each person to have greater responsibility towards the public.

Keywords: Implementing Policies; Green University Policy; Participation.

บทนำ

เนื่องจากการศึกษาข้อมูลหลักฐานจากในอดีตจนถึงปัจจุบันจะพบได้ว่ามนุษยชาติทั่วทุกมุมโลกผ่านการพัฒนาอารยธรรมและวิวัฒนาการต่าง ๆ จนสร้างความเจริญรุ่งเรืองทางด้านเศรษฐกิจ สังคม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพื่อตอบสนองต่อความต้องการและการอำนวยความสะดวกให้กับคนทั่วทุกมุมโลกมาอย่างยาวนาน จนส่งผลให้ในปัจจุบันปัญหาต่าง ๆ ได้ย้อนกลับมาส่งผลกระทบต่อมนุษย์โดยตรงจากทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่รุนแรงและรวดเร็ว สภาพสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ ที่เริ่มขาดแคลนไม่เพียงพอต่อความต้องการจนส่งผลให้มีมูลค่าสูงขึ้นเกิดการแย่งชิงทรัพยากรธรรมชาติในรูปแบบต่าง ๆ เกิดขึ้น รวมถึงความไม่เท่าเทียมกันในการเข้าถึงทรัพยากรธรรมชาติ โดยเฉพาะการเกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอันเนื่องมาจากการเร่งแข่งขันพัฒนาประเทศต่าง ๆ ตั้งแต่การปฏิวัติอุตสาหกรรมครั้งที่ 1 จนมาถึงยุคปัจจุบัน จนสร้างความเสียหายต่าง ๆ ของสภาพแวดล้อม ทั้ง ดิน น้ำ อากาศ และทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ จนส่งผลกระทบต่อมนุษย์ สังคม และสิ่งแวดล้อมมาจนถึงปัจจุบัน ส่งผลให้เกิดการตื่นตัวหรือปรับตัวในองค์กรต่าง ๆ ทั้ง องค์กรภาครัฐ องค์กรภาคธุรกิจ หรือ องค์กรทางการศึกษาของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างองค์กรสีเขียว (Green Organization) ซึ่งเป็นที่ยอมรับอย่างกว้างขวางและรับรู้ผ่านความร่วมมือของบุคลากรในองค์กร ทั้งการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมส่วนบุคคลหรือวัฒนธรรมองค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น (ลัดลาพร กุลแก้ว และคณะ, 2565: 1234)

จากสภาพปัญหาการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ได้กล่าวมาข้างต้นประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นโดยการกำหนดวิสัยทัศน์ประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570 มุ่งการพัฒนาเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน เศรษฐกิจสีเขียว โดยให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้องค์ความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีสมัยใหม่ และความคิดสร้างสรรค์ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจควบคู่กับการรักษาความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติและ ความหลากหลายทางชีวภาพ รวมถึงการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิต การให้บริการและการบริโภคเพื่อลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566) ซึ่งเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นถึงความตระหนักรู้ถึงปัญหา และร่วมแก้ไขปัญหา และป้องกันการทำลายรวมถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในทุกมิติและทุกวงการ ทั้งวงการทางการเมือง วงการภาคสังคม วงการภาคประชาสังคมและภาคีเครือข่าย ตลอดจนวงการการศึกษาและวิชาการที่มีความตื่นตัวและปรับเปลี่ยนแนวคิดรวมทั้งพฤติกรรมต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ตลอดจนการพัฒนาสู่ความยั่งยืน

การดำเนินการสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว (green university) ถือเป็นดำเนินการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ และการมีส่วนร่วมของบุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด ภายในมหาวิทยาลัย โดยมีเป้าหมายในการอนุรักษ์ทรัพยากร รักษาสิ่งแวดล้อมและการประหยัดหรือใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพและคุ้มค่าให้มากที่สุด รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับความปลอดภัยทั้งทางกายภาพ และสุขภาพพลานามัยของคนทุกคนที่มีกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ภายในมหาวิทยาลัย โดยอาศัยเกณฑ์การขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวซึ่งจัดโดย Universitas Indonesia (UI) ในประเทศอินโดนีเซีย ซึ่งมีทั้งหมด 6 ประเด็น ได้แก่ 1) ประเด็นการวางผังพื้นที่และระบบโครงสร้างพื้นฐาน (Setting and Infrastructure) เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวางระบบโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับการจัดการสิ่งแวดล้อม การจัดการอาคารหรือพื้นที่สีเขียว หรือปรับสภาพพื้นที่ของมหาวิทยาลัยสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว 2) ประเด็นการจัดการด้านพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Energy and climate change) คือประเด็นที่มุ่งลดการใช้พลังงาน หรือการใช้พลังงานอย่างคุ้มค่าและประหยัด การส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทน ตลอดจนการสร้างพื้นที่สีเขียวเพื่อเป็นการลดมลภาวะและอุณหภูมิทางอากาศ 3) ประเด็นการจัดการของเสีย (Waste) เป็นประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการจัดการของเสียทุกชนิด ขยะ สิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม และมลพิษทางสายตา รวมถึงการคัดแยกขยะเพื่อนำมากลับมาใช้ใหม่อีกครั้ง 4) ประเด็นการจัดการน้ำ (Water) นั้นเกี่ยวข้องกับการจัดน้ำทุกประเภท ทั้งน้ำอุปโภค น้ำบริโภค น้ำทิ้ง และน้ำเน่าเสียหรือแหล่งน้ำเน่าเสีย ภายในพื้นที่ทั้งระบบ ได้แก่ การใช้น้ำ การกักเก็บน้ำ การบำบัดและกำจัดน้ำ รวมถึงการใช้น้ำเพื่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าสูงสุด 5) ประเด็นระบบการขนส่งและการคมนาคมสัญจร (Transportation) คือประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการวางระบบรถขนส่งมวลชน ลดการใช้น้ำมันภายในพื้นที่ เน้นการใช้รถยนต์ร่วมกัน (Car pool) ส่งเสริมการใช้รถจักรยานและการเดินเท้าของบุคลากร และ 6) ประเด็นการจัดการศึกษา (Education) เป็นประเด็นที่มุ่งเน้นด้านการจัดการเรียนการสอน การจัดทำหลักสูตรเพื่อพัฒนาที่ตรงต่อนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน (โมทนา สิทธิพิทักษ์, 2558: 6)

ซึ่งปัญหาของนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวทั้ง 6 ประเด็นนั้น จะได้รับการตอบสนองในการดำเนินการ และการปฏิบัติให้ประสบผลสำเร็จได้หรือไม่นั้น จึงขึ้นอยู่กับการตระหนักถึงความสำคัญต่อการจิตสำนึกต่อส่วนรวม และคิดถึงผลกระทบในระยะยาวของปัญหาทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และส่งผลกระทบต่ออนาคต ดังนั้นการตระหนักถึงการให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหา และอนุรักษ์พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม จึงควรเริ่มต้นนับตั้งแต่นี้โดยการร่วมมือกันของทุกภาคส่วน โดยที่ในปัจจุบันส่วนของวงการการศึกษาและวิชาการนั้น มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ก่อเกิดแนวคิดนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวขึ้น ซึ่งเป็นแนวคิดที่มุ่งสร้างความตื่นรู้ในการให้ความสำคัญกับการใช้พลังงานและทรัพยากรธรรมชาติอย่างคุ้มค่า การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อเป็นการสร้างจิตสำนึกที่ดีแก่ทั้งบุคลากรและนักศึกษาให้หันมาสนใจต่อปัญหาดังกล่าว (พนาวัน เปรมศรี และโชติ บดีรัฐ, 2565: 423) โดยมีการบริหารจัดการที่จะมุ่งลดผลกระทบทางด้าน

สิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้น โดยการอาศัยการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมและบูรณาการร่วมกันทั้งผู้บริหาร บุคลากรทุกฝ่าย และนักศึกษาทุกระดับการศึกษา เพื่อให้องค์กรมหาวิทยาลัยบรรลุถึงเป้าหมายและพัฒนามหาวิทยาลัยไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง
3. เพื่อเสนอแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิจัยแบบผสมวิธี ทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยรายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยดังต่อไปนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

ประชากร ได้แก่ บุคลากรสายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ และนักศึกษาชั้นปีที่ 1-4 ปีการศึกษา 2565 จำนวน 32,125 คน

ตารางที่ 1 ตารางแสดงจำนวนประชากร

มหาวิทยาลัย ราชภัฏ	ประเภทบุคลากร		นักศึกษาชั้นปีที่ 1-4	รวม
	สายวิชาการ	สายสนับสนุน		
กำแพงเพชร	106	637	5,729	6,472
นครสวรรค์	407	351	7,934	8,692
พิจิตรสงคราม	487	473	11,019	11,979
เพชรบูรณ์	303	360	4,319	4,982
รวม				32,125

กลุ่มตัวอย่าง

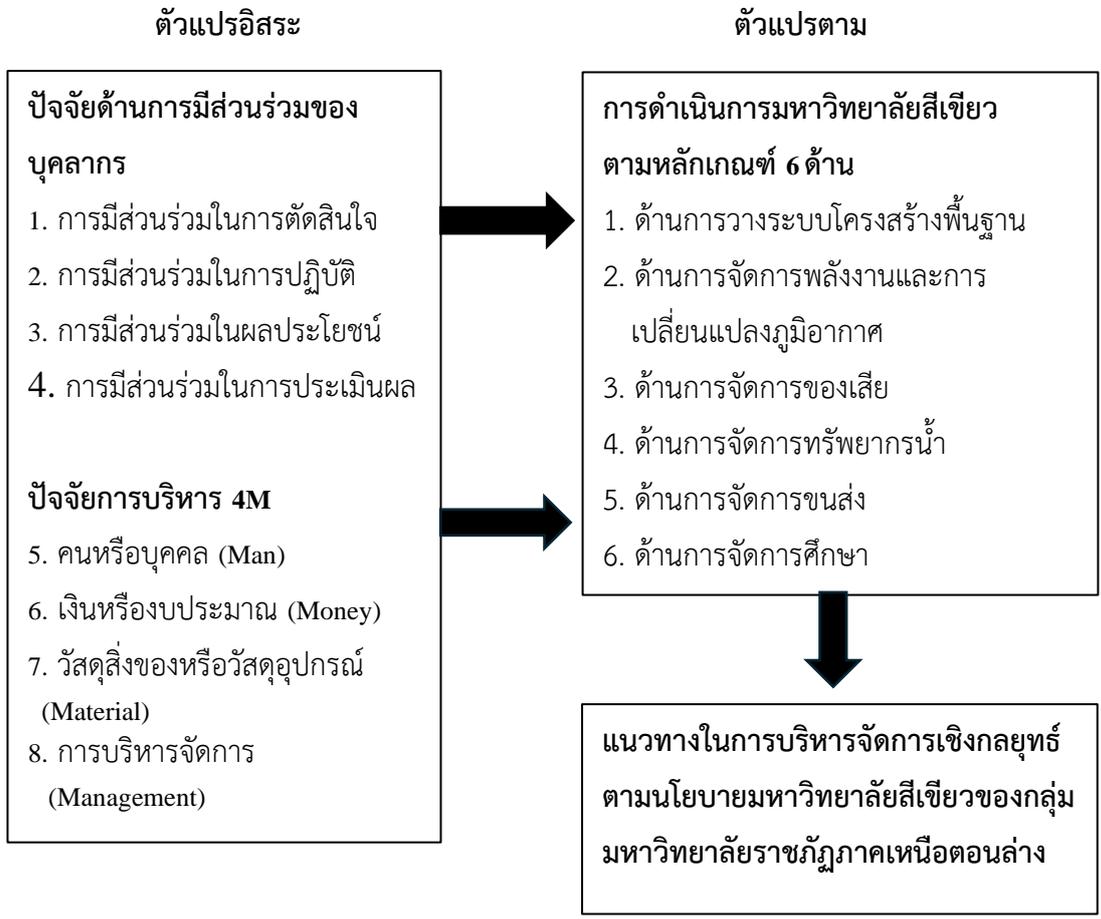
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973) โดยใช้ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคาดเคลื่อนเท่ากับ 5% ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดังรายละเอียดมีดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏ	ประเภทบุคลากร		นักศึกษาชั้น ปีที่ 1-4	ประชากร รวม	จำนวนกลุ่ม ตัวอย่าง
	สายวิชาการ	สาย สนับสนุน			
กำแพงเพชร	106	637	5,729	6,472	81
นครสวรรค์	407	351	7,934	8,692	108
พิจิตรสงคราม	487	473	11,019	11,979	149
เพชรบูรณ์	303	360	4,319	4,982	62
รวม				32,125	400

กรอบแนวคิดการในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรม แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวกับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว แนวคิดเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม แนวคิดเกี่ยวกับหลักการบริหาร แนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืน แนวคิดเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน (SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วม เพื่อนำมาสู่การสร้างกรอบแนวคิดการวิจัยเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยจำแนกเป็นรายด้าน ได้ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

การขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่ม มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง	n = 400		ระดับการ บริหารจัดการ
	\bar{x}	S.D.	
ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน	4.01	.71	มาก
ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ	3.91	.75	มาก
ด้านการจัดการของเสีย	4.00	.74	มาก
ด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ	4.01	.73	มาก
ด้านการจัดการขนส่ง	3.95	.73	มาก
ด้านการศึกษา	4.01	.71	มาก
รวม	3.98	.66	มาก

จากตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$; S.D.= 0.66) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.01$; S.D.= 0.71) ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{x} = 3.91$; S.D.= 0.75) ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{x} = 4.00$; S.D.= 0.74) ด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ ($\bar{x} = 4.01$; S.D.= 0.73) ด้านการจัดการขนส่ง ($\bar{x} = 3.95$; S.D.= 0.73) และด้านการศึกษา ($\bar{x} = 4.01$; S.D.= 0.71)

2. ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวม ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา จำนวน 8 ด้าน ที่คาดว่าจะมีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง

และนำมาวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเชิงเส้นตรง (Multiple linear regression analysis) และสร้างสมการทำนายพยากรณ์ตัวแปรตามหรือตัวแปรเกณฑ์ 1 ตัวแปร คือ การขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จากตัวแปรอิสระ หรือตัวแปรพยากรณ์ 8 ตัว

ค่าความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระ และตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษา

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม และระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกัน ด้วยวิธี Pearson product moment correlation เป็นการหา ระดับความสัมพันธ์เชิงเส้นที่เรียกว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (Correlation coefficient) โดยสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็น (+) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงตามกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งสูง ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูงด้วย และถ้าค่าของตัวแปรหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำด้วย สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ที่มีค่าเป็น (-) หมายความว่า ข้อมูลสองชุดเปลี่ยนแปลงในทางตรงกันข้ามกัน หรือกลับกัน กล่าวคือ ถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งสูง ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะต่ำ และถ้าค่าของตัวแปรตัวหนึ่งต่ำ ค่าของตัวแปรอีกตัวหนึ่งจะสูง ค่าระดับความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากค่า Correlation coefficient (r) มีเกณฑ์วัดระดับความสัมพันธ์ ได้แก่ ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.001– 0.500 ถือว่ามีความสัมพันธ์ค่อนข้างต่ำ ระดับความสัมพันธ์ระหว่าง 0.501– 0.700 ถือว่ามีความสัมพันธ์ปานกลาง และระดับความสัมพันธ์ตั้งแต่ 0.701 ขึ้นไป ถือว่ามีความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระด้วยกันควรมีค่าสูงสุดไม่เกิน 0.85 เพื่อหลีกเลี่ยงปัญหาการเกิดภาวะ Multi-collinearity ซึ่งหมายถึง ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กันเองสูงมากเกินไป จนไม่เหมาะสมที่จะนำตัวแปรคู่ที่มีความสัมพันธ์กันสูงเข้าไปในสมการทั้งสองตัว

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรทั้งหมดในการวิจัย (n = 400)

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈	Y
X ₁	1								
X ₂	.560**	1							
X ₃	.694**	.753**	1						
X ₄	.756**	.639**	.771**	1					
X ₅	.557**	.646**	.696**	.701**	1				

X₆	.595**	.682**	.736**	.699**	.752**	1		
X₇	.563**	.665**	.739**	.685**	.738**	.832**	1	
X₈	.538**	.646**	.689**	.641*	.712*	.791*	.829*	1
Y	.544**	.676**	.714**	.672**	.736**	.813**	.799**	.811* 1

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรจำนวน 9 ตัวแปร มีจำนวน 36 คู่ มีค่าความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำนวน 36 คู่ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเป็นความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด คู่ที่มีค่าความสัมพันธ์สูงสุด คือ ด้านวัสดุสิ่งของหรือวัสดุอุปกรณ์ (Material) (X₇) กับด้านเงินหรืองบประมาณ (Money) (X₆) ($r_{xy} = .832^{**}$) และคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ต่ำสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ (Management) (X₈) กับด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (X₁) ($r_{xy} = .538^{**}$) กล่าวโดยสรุป มีความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรเดียวกันและต่างกัน มีความสัมพันธ์ทางบวกทั้งหมด มีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัว ไม่มีคู่ใดที่มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เกิน .85 ที่จะก่อให้เกิดปัญหาการละเมิดสมมติฐานที่กำหนดไว้ไปวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุคูณ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยจะได้เสนอผลการวิจัย ดังนี้

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

ผลการวิเคราะห์ระดับการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.98$; S.D.= 0.66) เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า การบริหารจัดการเชิงกลยุทธ์ตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง อยู่ในระดับมาก ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{x} = 4.01$; S.D.= 0.71) ด้านการจัด

การพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ($\bar{x} = 3.91$; S.D.= 0.75) ด้านการจัดการของเสีย ($\bar{x} = 4.00$; S.D.= 0.74) ด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ ($\bar{x} = 4.01$; S.D.= 0.73) ด้านการจัดการขนส่ง ($\bar{x} = 3.95$; S.D.= 0.73) และด้านการศึกษา ($\bar{x} = 4.01$; S.D.= 0.71)

2. ปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

2.1. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 8 ตัวแปร มีความสัมพันธ์พหุคูณกับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง (y) เท่ากับ 0.873 ($R = .873$) แสดงว่า ตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปร รวมกันมีความสัมพันธ์กับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง (y) โดยมีค่าความสัมพันธ์ค่อนข้างสูง

2.2. ปัจจัยที่นำมาศึกษา ทั้ง 8 ตัวแปร มีผลต่อการเปลี่ยนแปลง หรือการผันแปรกับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง (y) เท่ากับ 0.761 ($R^2 = .761$) แสดงว่าตัวแปรอิสระทั้ง 8 ตัวแปรสามารถอธิบายการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง (y) ได้ร้อยละ 76.10

2.3. ปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง (y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี จำนวน 4 ตัวแปร สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ เรียงลำดับจากตัวแปรที่มีผลต่อการผันแปรในตัวแปรตามในแบบคะแนนมาตรฐานมากที่สุดไปหาน้อย

การวิจัยเชิงคุณภาพ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ โดยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ คณะผู้บริหารมหาวิทยาลัย บุคลากรสายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ และตัวแทนนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิจิตรสงคราม และมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 20 คน ดังนี้

1.ระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

มีแนวโน้มของการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในมหาวิทยาลัยให้ตรงตามเกณฑ์การประเมินของมหาวิทยาลัยสีเขียว UI และมีเป้าหมายยกระดับการพัฒนาให้มีอันดับที่ดีขึ้น รวมถึงการรักษาอันดับให้อยู่ในระดับสูงในระยะยาวและเป็นที่ยอมรับของทุกฝ่าย และการเป็นองค์กรต้นแบบของการลดการใช้พลังงานและอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม ของมหาวิทยาลัย รวมถึงในการให้ความสำคัญตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวของทั้งผู้บริหารมหาวิทยาลัย

รวมถึงการตื่นตัวของบุคลากรสายวิชาการ บุคลากรสายสนับสนุนวิชาการ และนักศึกษาของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ที่เพิ่มมากขึ้นกว่าในอดีต ที่มีต่อการขับเคลื่อนนโยบายทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการวางระบบโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการจัดการพลังงานและการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ ด้านการจัดการของเสีย ด้านการจัดการทรัพยากรน้ำ ด้านการจัดการขนส่ง และด้านการจัดการศึกษา สอดคล้องกับ จิตติรัตน์ อธิธิมิชัย และคณะ (2566 : 140) ศึกษาเรื่องยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี พบว่า ในงานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเสนอตัวแบบการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี ซึ่งจัดเป็นมหาวิทยาลัยในกลุ่มประเภท “ชานเมือง” ที่มีบทบาทสำคัญในการเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น การวิจัยนี้มุ่งเสนอแนวคิดและยุทธศาสตร์เพื่อสร้างตัวแบบของการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่าง โดยการศึกษาค้นคว้า 6 ด้านสำคัญ คือ ด้านโครงสร้างพื้นที่ ด้านการจัดการพลังงาน ด้านการจัดการน้ำ ด้านการจัดการของเสีย ด้านการจัดการคมนาคมขนส่ง และด้านการจัดการศึกษา ซึ่งเป็นคู่มือของ UI Green Metric World University Rankings ประเทศอินโดนีเซีย ว่าเหมาะสมและตรงตามบริบทอันจะนำไปสู่การปรับตัวของมหาวิทยาลัยราชภัฏให้เกิดความยั่งยืนหรือไม่ ผลการวิจัยพบว่า ตัวแบบในการพัฒนายุทธศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณีไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืนนั้น หลักคิดที่สำคัญคือต้องมีการจัดการระบบการศึกษาที่ยั่งยืนภายใต้แนวคิดที่เรียกว่า 4C Model ซึ่งจะประกอบด้วยปัจจัยด้านวัฒนธรรมสีเขียว (Culture) , การจัดการพื้นที่เพื่อสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน (Campus), การจัดการศึกษาที่ยั่งยืนภายในสถานศึกษา (Curriculum) และการสร้างภาคีเครือข่ายชุมชนสีเขียวอย่างยั่งยืน (Community)

2.ปัจจัยที่มีผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง พบว่า

2.1. ปัจจัยที่มีผลทางด้านการมีส่วนร่วม 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล พบว่า การมีส่วนร่วมในนโยบายมหาวิทยาลัยทั้ง 4 ด้านนั้น ด้านในการปฏิบัติพบว่ามีความชัดเจนมากกว่าการมีส่วนร่วมในด้านอื่น ๆ แต่เป็นการมีส่วนร่วมในลักษณะของการปฏิบัติตามการบังคับบัญชา และการสั่งการจากบนลงล่าง จึงส่งผลให้การปฏิบัติตามนโยบายไม่ได้มาจากความตั้งใจในการลดการใช้พลังงาน และอนุรักษ์ทรัพยากรสิ่งแวดล้อมอย่างแท้จริง ถึงแม้จะพบถึงความสนใจและการตื่นตัวในการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวมากขึ้นก็ตาม แต่ยังคงติดปัญหาด้านจิตสำนึก ทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคลากรและนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัย จึงส่งผลต่อการมีส่วนร่วมยังไม่เต็มที่ และเต็มศักยภาพ สอดคล้องกับ โมทนา สิทธิพิทักษ์ และคณะ (2564: 2/10) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืน พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืนมี 4 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยที่ 1 การกำหนดนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวหรือมหาวิทยาลัยที่ยั่งยืนที่ครอบคลุมประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ทั้งทางด้านกายภาพ

และการสร้างความตระหนักรู้ ให้กับประชาคมในมหาวิทยาลัย ปัจจัยที่ 2 การมีส่วนร่วมของทุกคน โดยเฉพาะผู้บริหารรวมถึงการแต่งตั้งคณะทำงานเพื่อดำเนินการตามนโยบายที่ได้ประกาศไว้อย่างชัดเจน ปัจจัยที่ 3 การกำหนดตัวชี้วัด เป้าหมาย การติดตาม ประเมินผลโครงการและกิจกรรม โดยใช้กระบวนการคุณภาพ (P-D-C-A) ปัจจัยที่ 4 การเรียนรู้เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในทุกภาคส่วนของมหาวิทยาลัยไม่ว่าจะเป็นระดับผู้บริหาร คณาจารย์บุคลากรสายสนับสนุน รวมถึงนิสิตนักศึกษาให้ใส่ใจมีความรู้ความตระหนักและพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

2.2. ปัจจัยตามแนวคิดการบริหารจัดการ 4M ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และด้านการบริหารการจัดการ พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวมากที่สุด คือ ด้านการบริหารจัดการ เพราะถือเป็นกระบวนการที่สำคัญและเป็นเครื่องมือในการดำเนินการให้อีก 3M คือ คน เงิน สิ่งของ จะประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว ส่วนปัจจัยด้านบุคลากรนั้น มหาวิทยาลัยควรมีการพัฒนาศักยภาพเพื่อให้ตอบสนองต่อนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว และเนื่องจากการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวทั้ง 6 ด้านให้ประสบผลสำเร็จ จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้งบประมาณจำนวนมาก และการจัดสรรวัสดุ อุปกรณ์ให้เหมาะสม จึงส่งผลให้เกิดปัญหาทางด้านงบประมาณที่จำกัดไม่เพียงพอ และส่งผลต่อการจัดสรรวัสดุอุปกรณ์ตามมาอีกด้วย สอดคล้องกับ สราวุธ แพพวก และสมบุญรณ์ ศิริสรรัทธิ (2566 ; 171) ศึกษาเรื่องแนวทางการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว เพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษา พบว่า การดำเนินการในการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัยมหิดล มีการดำเนินงานที่สอดคล้องตามเกณฑ์การประเมิน UI Green Metric ครบทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ 1) การดำเนินการด้านสถานที่และโครงสร้างพื้นฐาน 2) การดำเนินการด้านพลังงานและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 3) การดำเนินการด้านการจัดการของเสีย 4) การดำเนินการด้านการจัดการน้ำ 5) การดำเนินการด้านการขนส่ง และ 6) การดำเนินการด้านการศึกษาและวิจัย สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบ ได้แก่ 1) การสร้างจิตสำนึกและการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 2) การจัดสรรงบประมาณไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ 3) การจัดเก็บข้อมูลที่มีความหลากหลาย 4) ขาดการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีในการดำเนินการ และ 5) การสร้างความผูกพันกับชุมชน ด้านปัจจัยความสำเร็จ ได้แก่ 1) ผู้บริหารมีการกำหนดนโยบายที่ชัดเจน 2) การมีส่วนร่วมของทุกคน 3) การสื่อสารและถ่ายทอดข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ 4) การรณรงค์และประชาสัมพันธ์ และ 5) การสร้างเครือข่ายกับมหาวิทยาลัยอื่น ในตอนท้ายผู้วิจัยยังได้สังเคราะห์และพัฒนาตัวแบบ U-GREEN เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืน ให้แก่สถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ

3. แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง พบประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อการนำไปใช้ ดังนี้

ประการที่แรก

การขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ควรมุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้สึกต่อการรับผิดชอบต่อส่วนรวม มีจิตสำนึกต่อหน้าที่ในการรักษาทรัพยากรสิ่งแวดล้อมให้คนรุ่นต่อไปได้มีโอกาสได้ใช้ เหมือนกับคนรุ่นปัจจุบัน รู้จักวางแผนและรู้คุณค่าในการใช้พลังงาน เพราะหากมีการบริหารจัดการที่ดี มีการวางแผนที่เหมาะสม หรือมีการจัดสรรงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ดีเพียงใดก็ตาม หากแต่บุคลากรขาดจิตสำนึก ย่อมส่งผลให้การดำเนินการไปสู่เป้าหมายนั้นไม่สามารถบรรลุได้ และถือเป็นการเสียเวลาโดยไม่มีประโยชน์

ประการที่สอง

การขับเคลื่อนการดำเนินนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมต้องอาศัยปัจจัยหลายด้านเข้าด้วยกัน นอกจากการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรแล้วนั้น สิ่งสำคัญประการต่อมา คือ มหาวิทยาลัยควรพัฒนาและหาแนวทางใหม่ในการจัดสรรงบประมาณ เพื่อมาขับเคลื่อนนโยบาย ด้วยจากจัดหารายได้ทางอื่น ๆ เข้ามาเพื่อเป็นเครื่องมือเสริมเพื่อช่วยในยามที่เครื่องมือหลักหรืองบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินนโยบาย เพราะมหาวิทยาลัยเป็นองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่หลายอย่าง และต้องรับผิดชอบต่อบุคลากรเป็นจำนวนมาก จึงเป็นเรื่องยากในการที่ทุ่มงบประมาณมาที่นโยบายใดนโยบายหนึ่งเพียงอย่างเดียว และเป็นการป้องกันการขาดแคลนงบประมาณในระยะยาวอีกทางหนึ่งด้วย

ประการที่สาม

มหาวิทยาลัยควรเร่งสร้างวัฒนธรรมองค์กรตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว สร้างจิตสำนึก ทัศนคติ และพฤติกรรมภายในองค์กร ให้ทุกคนรู้คุณค่า รู้จักใช้ทรัพยากรสิ่งแวดล้อม และพลังงานอย่างประหยัด ปลูกฝังสร้างค่านิยมร่วมในการร่วมมือกันปฏิบัติงาน และกิจกรรมต่าง ๆ ตามนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวด้วยความเต็มใจ ที่ไม่ใช่การสั่งการหรือการบังคับบัญชา

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง มีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ควรนำผลการวิจัยไปเป็นข้อมูลสารสนเทศในการวางแผนการกำหนดนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวของมหาวิทยาลัย ให้มีทิศทางสอดคล้องกับบริบทสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงทางสภาพสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรที่ลดน้อยลงอย่างคุ่มค่าและยั่งยืน

2. ผู้บริหารของมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ควรนำแนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมไปดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อประสิทธิผลในระยะยาวของการดำเนินการให้บรรลุผลสำเร็จ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

1. ควรมีการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาสาเหตุปัญหาอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่าง ในมิติอื่น ๆ ของบริบทที่แตกต่างกัน นอกจากปัจจัยที่ส่งผล 8 ด้าน ที่ทำการวิจัยนี้แล้ว

2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบกับกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคอื่น ๆ เพื่อให้ได้ข้อสังเกตและนำมาประยุกต์ใช้ในพัฒนาการบริหารจัดการและการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างต่อไป

3. ควรมีการติดตามประเมินผลการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วมของกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างอย่างสม่ำเสมอ เพื่อความต่อเนื่องของการดำเนินนโยบายของทุกภาคส่วนเพื่อให้สัมฤทธิ์ผลและนำไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างควรส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียว เพื่อยกระดับการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และส่งผลต่อการจัดอันดับมหาวิทยาลัยสีเขียวของ UI ให้สูงขึ้น

2. มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างควรวิเคราะห์บริบทของการเปลี่ยนแปลงสภาพสิ่งแวดล้อม และทรัพยากรที่มีความแตกต่างกันของแต่ละมหาวิทยาลัย เพื่อนำมาปรับปรุงการบริหารจัดการในการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวต่อไป

3. มหาวิทยาลัยราชภัฏภาคเหนือตอนล่างควรมีการศึกษาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบมีส่วนร่วม ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ได้แนวทางการขับเคลื่อนนโยบายมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ดี ชัดเจน เป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืนต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ฐิติรัตน์ อธิธิมิชัย และคณะ. (2566). ยุทธศาสตร์การพัฒนามหาวิทยาลัยสีเขียวอย่างยั่งยืนของมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. *วารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์และการสื่อสาร*. 6 (1), 139-149.
- พนาวัน เปรมศรี และ โชติ บดีรัฐ. (2565). ผลสัมฤทธิ์การดำเนินการสู่ความเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียว. *วารสาร Journal of modern Learning Development*. 7 (9), 423-435.
- โมนา สิทธิพิทักษ์. (2558). การพัฒนารูปแบบมหาวิทยาลัยสีเขียวแบบยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษาไทย. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์. บัณฑิตวิทยาลัย: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- โมนา สิทธิพิทักษ์, สิริฉันท์ สนิรกุล เตชพาหพงษ์ และพันธ์ศักดิ์ พลสารมย์. (2564). ปัจจัยแห่งความสำเร็จของมหาวิทยาลัยสีเขียวที่ยั่งยืน. *วารสารครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*. 49 (2), 1-10.
- สราวุธ แพพวก และสมบูรณ์ ศิริสรธริรัญ. (2566). แนวทางการเป็นมหาวิทยาลัยสีเขียวเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืนของสถาบันอุดมศึกษา. *วารสารสังคมศาสตร์บูรณาการมหาวิทยาลัยมหิดล*. 10 (2), 171-191.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. (3rd ed). New York: John Wiley and Sons.